

POSTANOWIENIE

Dnia 13 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Aleksander Stępkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Leszek Bosek

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie ze skargi Komitetu Wyborczego Wyborców Ruchu Dobrobytu i Pokoju
na postępowanie Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 11 sierpnia 2023 roku
w przedmiocie rejestracji Komitetu Wyborczego Wyborców Ruchu Dobrobytu i
Pokoju,

z udziałem Państwowej Komisji Wyborczej

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 13 września 2023 r.,

[K.O.]

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego 12 września 2023 r. wpłynęła skarga Komitetu
Wyborczego Wyborców Ruchu Dobrobytu i Pokoju (dalej także: „Komitet Wyborczy”,
„skarżący”) „na postępowanie Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 11 sierpnia
2023 roku w przedmiocie utrudniania rejestracji komitetu bezpartyjnego
KWW Ruchu Dobrobytu i Pokoju.

Jako podstawę prawną skargi pełnomocnik wyborczy wskazał art. 85 § 1 w
zw. z art. 96 w zw. z art. 161a § 1 k.wyb.

W skardze zarzucono Państwowej Komisji Wyborczej naruszenie art. 98, art.
152 § 1 w zw. z art. 158a § 1 pkt 2 w zw. z art. 160 § 1 pkt 1 k.wyb. poprzez

utrudnianie procedury sprawdzania podpisów komitetu bezpartyjnego KWW Ruch Dobrobytu i Pokoju, w trakcie której nastąpiła awaria systemu teleinformatycznego, a brak usunięcia tej awarii miał wpływ bezpośrednio na wynik wyborów, podczas gdy dogłębna i rzetelna analiza sprawy powinna prowadzić do konstatacji, iż PKW powinno dochować należytej staranności w rejestracji komitetu w poszczególnych okręgach, z uwagi na zagwarantowane w tym przedmiocie obywatelskie prawa wyborcze.

Mając na względzie powyższe, wniesiono o wydłużenie czasu na zbieranie podpisów dla KWW Ruch Dobrobytu i Pokoju o okres czterech dni.

W uzasadnieniu skargi wskazano, że w piątek 11 sierpnia 2023 r. ok. 14:30, w trakcie sprawdzania podpisów Komitetu Wyborczego, awarii uległ system teleinformatyczny Ministerstwa Cyfryzacji co skutkowało odcięciem urzędników PKW weryfikujących poprawność złożonych podpisów od bazy PESEL, która znajdowała się na ww. serwerach. Zdaniem skarżącego o godzinie 19:00, tego samego dnia, urzędnicy PKW opuścili urząd, twierdząc, że „może dokończą czynności w poniedziałek”, z uwagi na niemożność usunięcia awarii.

Komitet Wyborczy został zarejestrowany w poniedziałek 14 sierpnia 2023 r.

Skarżący podniósł, że Komitet Wyborczy nie został zarejestrowany 11 sierpnia 2023 r. i nie mógł zgodnie z art. 98 k.wyb. przystąpić do jakichkolwiek czynności wyborczych czyli zbierać podpisów na poparcie list kandydatów. W ocenie skarżącego miało to wpływ na przebieg postępowania, wynik głosowania i wynik wyborów.

W odpowiedzi na skargę PKW wniosła o jej odrzucenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga jest niedopuszczalna i w związku z tym należało ją odrzucić.

1. W pierwszej kolejności dostrzec należy, że 14 sierpnia 2023 r., PKW uchwałą nr 52/2023, działając na podstawie art. 97 § 1 k.wyb., po rozpatrzeniu zawiadomienia, którego 11 sierpnia 2023 r. dokonał Pełnomocnik Wyborczy Komitetu Wyborczego i stwierdzeniu, że spełnia ono warunki określone w Kodeksie wyborczym, przyjęła zawiadomienie o jego utworzeniu. Tego samego dnia uchwała

ta została ogłoszona. Artykuł 97 § 1 k.wyb. przewiduje termin 3 dni na przyjęcie zawiadomienia przez PKW. Z przepisu tego jednoznacznie wynika, że PKW ma termin 3 dni na zbadanie czy zawiadomienie spełnia warunki określone w Kodeksie wyborczym.

Zawiadomienie zostało dokonane 11 sierpnia 2023 r. (piątek) po godzinie 13:00, natomiast uchwała nr 52/2023 PKW z dnia 14 sierpnia 2023 r. w sprawie przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego pod nazwą Komitet Wyborczy Wyborców Ruchu Dobrobytu i Pokoju w celu zgłaszania list kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów w wyborach zarządzonych na dzień 15 października 2023 r. została wydana 14 sierpnia 2023 r. (poniedziałek) z zachowaniem ustawowego terminu 3 dni.

2. Przepisy Kodeksu wyborczego wskazują podstawy zaskarżania do Sądu Najwyższego czynności Państwowej Komisji Wyborczej. W procedurze dotyczącej zawiadamiania o utworzeniu komitetu wyborczego artykuł 205 § 1 k.wyb. stanowi, że pełnomocnikowi wyborczemu służy prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego na postanowienie PKW o odmowie przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego. Skargę wnosi się w terminie 2 dni od daty podania do publicznej wiadomości postanowienia o odmowie przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego. Przepis ten zatem przewiduje, że skargę wnosi się w terminie 2 dni od dnia ogłoszenia uchwały. Wprawdzie nie przewiduje on, aby komitetowi wyborczemu przysługiwał środek zaskarżenia w odniesieniu do postanowienia PKW w sprawie przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego, a zatem uchwały zgodnej z wolą komitetu wyborczego, jednak nawet gdyby przyjąć, że przepis ten stanowi ogólną podstawę kontroli legalności uchwał PKW w przedmiocie czynności rejestracyjnych, to i tak skarżący nie zachował ustawowego terminu. Data ogłoszenia uchwały PKW to 14 sierpnia 2023 r., a skarga wpłynęła do Sądu Najwyższego we wrześniu 2023 r.

3. Przede wszystkim Skarżący jako podstawę skargi przytoczył jednak art. 85 § 1 w zw. z art. 96 w zw. z art. 161a § 1 k.wyb. Spośród tych przepisów jedynie art. 161a § 1 k.wyb. przewiduje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej. Artykuł 161a § 1 k.wyb. stanowi, że: „Pełnomocnikowi wyborczemu służy prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego

na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej w sprawach, o których mowa w art. 161 § 1. Skargę wnosi się w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia uchwały”. Natomiast zgodnie z art. 161 § 1 k.wyb. Państwowa Komisja Wyborcza wydaje wytyczne wiążące komisarzy wyborczych, urzędników wyborczych i komisje wyborcze niższego stopnia oraz wyjaśnienia dla organów administracji rządowej i organów jednostek samorządu terytorialnego, a także podległych im jednostek organizacyjnych wykonujących zadania związane z przeprowadzeniem wyborów, jak i dla komitetów wyborczych oraz nadawców radiowych i telewizyjnych.

Przepis ten zatem przewiduje, że skargę wnosi się w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia uchwały (zob. art. 161a § 1 zd. 2). Zatem nawet hipotetycznie przyjmując, że przepis ten stanowić może ogólną podstawę kontroli legalności uchwał PKW w sprawach, o których mowa w art. 161 § 1 k.wyb., to i tak skarżący nie zachował ustawowego terminu 7 dni na wniesienie skargi, albowiem data ogłoszenia uchwały PKW to 14 sierpnia 2023 r., a skarga wpłynęła do Sądu Najwyższego we wrześniu 2023 r.

4. Na marginesie Sąd Najwyższy zwraca jedynie uwagę, iż w przypadku niewydania – z różnych przyczyn np. technicznych czy cyberataku – w terminie uchwały o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego albo wydania w terminie uniemożliwiającym realizację praw obywatelskich, stanowiłoby niedopuszczalne ograniczenie praw politycznych obywateli tworzących komitet wyborczy. Z taką sytuacją nie mieliśmy jednak obecnie do czynienia, bowiem PKW dochowała przewidzianych prawem terminów.

6. Z uwagi na powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 205 § 1 *a contrario*, art. 205 § 2 k.wyb. i art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

[as]

r.g.

